

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA UTAWALA, KATIBA NA SHERIA

**MAONI NA USHAURI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA
UTAWALA, KATIBA NA SHERIA KUHUSU MUSWADA WA SHERIA YA
MAREKEBISHO YA SHERIA MBALIMBALI ZA SEKTA YA SHERIA WA
MWAKA 2023 [THE LEGAL SECTOR LAWS (MISCELLANEOUS
AMENDMENTS) BILL, 2023]**

[Imetolewa chini ya Kanuni ya 99(5)]

Ofisi ya Bunge,
10 Barabara ya Morogoro,
S.L.P 941,
40490 Tambukareli
DODOMA.

31 Oktoba, 2023

YALIYOMO

Ukurasa

1.0 UTANGULIZI	1
1.1 Maelezo ya Awali na Hadidu za Rejea	1
1.2 Namna Kamati ilivyotekeleza Jukumu la Uchambuzi wa Muswada	2
2.0 UCHAMBUZI WA MUSWADA	3
2.1 Utangulizi.....	3
2.2 Sheria Zinazofanyiwa Marekebisho na Maudhui yake	6
3.0 MAONI NA USHAURI WA KAMATI.....	1 2
3.1 Maelezo ya Utangulizi.....	1 2
3.2 Marekebisho ya Sheria ya Mawakili, Sura ya 341 (<i>The Advocates Act, Cap. 341</i>).....	1 3
3.3 Marekebisho ya Sheria ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, Sura ya 391; (<i>The Commission for Human Rights and Good Governance Act, Cap. 391</i>).....	1 3
3.4 Marekebisho ya Sheria ya Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania, Sura 171 (<i>The Law Reform Commission of Tanzania Act, Cap. 171</i>).....	1 4
3.5 Marekebisho ya Sheria ya Shule ya Sheria Tanzania, Sura ya 425 (<i>The Law School of Tanzania Act, Cap. 425</i>).....	1 4
3.6 Marekebisho ya Sheria ya Chama cha Wanasheria Tanganyika, Sura 307 (<i>The Tanganyika Law Society Act, Cap 307</i>).....	1 5
4.0 HITIMISHO	1 6
4.1 Shukrani.....	1 6
4.2 Msimamo wa Kamati Kuhusu Hoja	1 7

**MAONI NA USHAURI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA
UTAWALA, KATIBA NA SHERIA KUHUSU MUSWADA WA SHERIA YA
MAREKEBISHO YA SHERIA MBALIMBALI ZA SEKTA YA SHERIA WA
MWAKA 2023 [THE LEGAL SECTOR LAWS (MISCELLANEOUS
AMENDMENTS) BILL, 2023]**

1.0 UTANGULIZI

1.1 Maelezo ya Awali na Hadidu za Rejea

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kanuni ya 99 (5) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Februari, 2023, naomba kuwasilisha Maoni ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali za Sekta ya Sheria wa Mwaka 2023 (*The Legal Sector Laws (Miscellaneous Amendments) Bill, 2023*).

Mheshimiwa Spika, kwa kuzingatia masharti ya Kanuni ya 93 (2) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Muswada huu ulisomwa Bungeni kwa mara ya kwanza katika Mkutano wa kumi na mbili, kikao cha tisa kwenye Bunge la 12, tarehe 8 Septemba, 2023.

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kanuni ya 97 (1) ikisomwa pamoja na Kanuni ya 136 (14) na Kifungu cha 7(1) (b) cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, uliuelekeza Muswada huu kwenye Kamati ya

Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria ili ufanyiwe uchambuzi na kujadiliwa kwa kina. Naomba kulijulisha Bunge lako tukufu kwamba, Kamati imeuchambua na kuujadili Muswada huu kwa kuzingatia, Katiba, Sheria mbalimbali pamoja na Kanuni za Kudumu za Bunge.

1.2 Namna Kamati ilivyotekeleza Jukumu la Uchambuzi wa Muswada

Mheshimiwa Spika, katika kutekeleza jukumu hilo, Kamati ilikutana na Serikali tarehe 18 Oktoba, 2023 ili kupokea maelezo ya Mhe. Balozi Dkt. Pindi Chana, (Mb) Waziri wa Katiba na Sheria kuhusu maudhui ya Muswada huu. Baada ya Kamati kupatiwa maelezo ya Serikali, Wajumbe walipata fursa ya kuuliza maswali, na kupata maelezo ya ufafanuzi katika ibara mbalimbali za Muswada.

Mheshimiwa Spika, kwa kuzingatia Kanuni ya 97(2) ya Kanuni za Kudumu za Bunge Kamati ilifanya Mkutano wa kusikiliza maoni ya wadau (*Public Hearing*) tarehe 19 Oktoba, 2023 ili kupokea maoni yao kuhusu Muswada huu. Aidha, Kamati ilipokea maoni kwa njia ya mtandao kutoka kwa watu na makundi mbalimbali ya wadau ambao hawakuweza kufika mbele ya Kamati kuwasilisha maoni yao.

Mheshimiwa Spika, Napenda kuwashukuru wadau wote waliotoa maoni yao ili kuuboresha Muswada huu na nichukue fursa hii kuwatambua kama ifuatavyo: -

1. Chama cha Wanasheria Tanganyika (TLS);
2. Kituo cha Sheria na Haki za Binadamu (LHRC); pamoja na
3. Wadau binafsi kutoka maeneo mbalimbali nchini.

Mheshimiwa Spika, baada ya hatua hiyo, Wajumbe wa Kamati walipata fursa tena ya kujadili maudhui ya Muswada kwa kuzingatia maelezo ya Waziri wa Wizara ya Katiba na Sheria na kwa kuzingatia maoni ya wadau. Mnamo tarehe 23 Oktoba, 2023 Kamati ilikutana tena na Waziri wa Wizara ya Katiba na Sheria ambaye alijibu hoja mbalimbali zilizoibuliwa na Wajumbe wa Kamati kuhusu ibara mbalimbali za Muswada.

Mheshimiwa Spika, baada ya hatua hiyo, nilizingatia masharti ya Kanuni ya 98 (1) ya Kanuni za Kudumu za Bunge na kukujulisha rasmi kwamba Kamati imekamilisha uchambuzi wa Muswada ili ujadiliwe Bungeni.

2.0 UCHAMBUZI WA MUSWADA

2.1 Utangulizi

Mheshimiwa Spika, kamati ilichambua Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali za Sekta ya Sheria wa Mwaka 2023 [*The Legal Sector Laws (Miscellaneous Amendments) Bill, 2023*] ukiwa

umegawanyika katika sehemu Ishirini na Nne (24) na unapendekeza kufanya marekebisho katika sheria Ishirini na tatu (23) kwa madhumuni ya kuondoa mapungufu au dosari au kutatua changamoto ambazo zimejitokeza katika utekelezaji wa Sheria hizo. Sheria zinazopendekezwa kufanyiwa marekebisho ni zifuatazo: -

- (a) Sheria ya Mawakili, Sura ya 341 (*The Advocates Act, Cap. 341*)
- (b) Sheria ya Mamlaka ya Rufaa, Sura ya 141; (*The Appellate Jurisdiction Act, Cap. 141*)
- (c) Sheria ya Usuluhishi, Sura ya 15; (*The Arbitration Act, Cap. 15*)
- (d) Sheria ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, Sura ya 391; (*The Commission for Human Rights and Good Governance Act, Cap. 391*)
- (e) Sheria ya Mwenendo wa Mashauri ya Jinai, Sura ya 20; (*The Criminal Procedure Act, Cap. 20*)
- (f) Sheria ya Uhujumu Uchumi na Makosa ya Kupanga, Sura ya 200; (*The Economic and Organised Crime Control Act, Cap. 200*)
- (g) Sheria ya Miamala ya Kielektroniki, Sura ya 442; (*The Electronic Transactions Act, Cap. 442*)
- (h) Sheria ya Ushahidi, Sura ya 6; (*The Evidence Act, Cap. 6*)

- (i) Sheria ya Chuo cha Usimamizi wa Mahakama Lushoto, Sura ya 405; (*The Institute of Judicial Administration Lushoto Act, Cap. 405*)
- (j) Sheria ya Usimamizi wa Mahakama, Sura ya 237. (*The Judiciary Administration Act, Cap. 237*)
- (k) Sheria ya Mahakama za Migogoro ya Ardhi, Sura ya 216 (*The Land Disputes Courts Act, Cap. 216*)
- (l) Sheria ya Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania, Sura 171 (*The Law Reform Commission of Tanzania Act, Cap. 171*)
- (m) Sheria ya Shule ya Sheria Tanzania, Sura ya 425 (*The Law School of Tanzania Act, Cap. 425*)
- (n) Sheria ya Msaada wa Kisheria, Sura ya 21 (*The Legal Aid Act, Cap. 21*)
- (o) Sheria ya Mahakama za Mahakimu, Sura ya 11 (*The Magistrates' Courts Act, Cap. 11*)
- (p) Sheria ya Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Sura ya 430 (*The National Prosecutions Service Act, Cap. 430*)
- (q) Sheria ya Utekelezaji wa Majukumu ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Sura 268 (*The Office of the Attorney General (Discharge of Duties) Act, Cap. 268*)
- (r) Sheria ya Bodi ya Msamaha wa Wafungwa, Sura ya 400 (*The Parole Boards Act, Cap. 400*)

- (s) Sheria ya Kanuni za Adhabu, Sura ya 16 (*The Penal Code, Cap. 16*)
- (t) Sheria ya Uthibitishaji Wosia na Usimamizi wa Mirathi, Sura ya 352 (*The Probate and Administration of Estates Act, Cap. 352*)
- (u) Sheria ya Mapato Yatokanayo na Uhalifu, Sura ya 256 (*The Proceeds of Crime Act, Cap 256*)
- (v) Sheria ya Chama cha Wanasheria Tanganyika, Sura 307 (*The Tanganyika Law Society Act, Cap 307*); na
- (w) Sheria ya Usaji wa Wadhamini, Sura ya 318 (*The Trustees' Incorporation Act, Cap. 318*)

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Kwanza ya Muswada inayohusu masharti ya utangulizi, inajumuisha **Ibara ya 1** inayohusu jina fupi na **Ibara ya 2** inayoeleza marekebisho yanayofanyika katika sheria mbalimbali.

2.2 Sheria Zinazofanyiwa Marekebisho na Maudhui yake

Mheshimiwa Spika, Wakati wa uchambuzi wa Muswada huu Pamoja na Maelezo ya Waziri wa Katiba na Sheria, Kamati ilibaini changamoto au mapungufu katika sheria Sita kati ya sheria Ishirini na Tatu zinazopendekezwa kufanyiwa marekebisho kama zilivyo wasilishwa na mtoa hoja.

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Pili ya Muswada inapendekeza marekebisho ya **Sheria ya Mawakili, Sura**

ya 341 (*The Advocates Act, Cap. 341*). Marekebisho hayo yanafafanuliwa katika Ibara ya 3 hadi Ibara ya 7 ya Muswada. Marekebisho katika sehemu hii yanalenga kumfanya Wakili wa Serikali wa Mkoa kuwa mwakilishi wa Mwanasheria Mkuu wa Serikali katika kamati ya Mawakili wa Mkoa kwa kuondoa cheo cha Wakili wa Serikali Mfawidhi, ili kuendana na muundo wa sasa wa Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

Mheshimiwa Spika, Vilevile, marekebisho katika sheria hii yanakusudia kuongeza adhabu kwa watu wanaofanya kazi za uwakili ambao hawana sifa au vigezo vya kufanya kazi hizo. Lengo la marekebisho haya ni kuzuia utendaji wa makosa ambayo huathiri upatikanaji wa haki.

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Tano ya Muswada inapendekeza kufanya marekebisho ya **Sheria ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, Sura ya 391; (*The Commission for Human Rights and Good Governance Act, Cap. 391*).** Sehemu hii inahusu ibara ya 13 hadi 16 ambapo Marekebisho yanayopendekezwa katika Sheria hii ni yanahusu kufuta maneno "administrative justice" na badala yake kuweka maneno "good governance" katika kifungu cha 6. Marekebisho haya yanalenga kuleta ulinganifu wa maneno ambayo yanalingana na majukumu ya Tume kama yalivyoainishwa katika Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977.

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 15 inapendekeza kufanya marekebisho kwa kuanzisha vyeo viwili vya Naibu Katibu Mkuu wa Tume, kwa Lengo kuboresha utekelezaji wa majukumu ya Tume kwa kuongeza nguvu kazi na uwiano wa majukumu ndani ya Taasisi hiyo. Aidha, marekebisho haya yanaweka Sharti kwa Naibu Makatibu wa Tume kuapa mbele ya Rais kabla ya kuanza utekelezaji wa majukumu yao.

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Nane inapendekeza kufanya marekebisho ya **Sheria ya Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania, Sura 171 (*The Law Reform Commission of Tanzania Act, Cap. 171*)**. Kamati ilielezwa kuwa marekebisho katika Sheria hii yanajumuisha mambo mbalimbali kama ifuatavyo: -

- a) Ibara ya 48 inaongeza kifungu kipya cha 4A ambacho kimeweka sharti kwa Wizara, Taasisi, Idara ama wakala yeyote ya Serikali inayokusudia kurekebisha au kutunga Sheria kuwahusisha Tume kwanza kabla mapendekezo ya Sheria husika hayajapelekwa kwenye Baraza la Mawaziri. Lengo la marekebisho haya ni kuboresha ubora wa sheria na kuhakikisha kuwa maamuzi ya kurekebisha sheria yoyote nchini yanafanywa baada ya kupata taarifa za kutosha kutoka Tume.

b) Ibara ya 49 inapendekeza kuongeza idadi ya Makamishna wa Tume kutoka wawili kama walivyo sasa hadi kufikia wanne. Lengo ni kuongeza nguvu kazi ili kuwezesha utekelezaji wa majukumu ya Tume kwa ufanisi zaidi.

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Kumi na Nne ya Muswada inapendekeza marekebisho ya **Sheria ya Shule ya Sheria Tanzania, Sura ya 425 (The Law School of Tanzania Act, Cap. 425)**. Marekebisho hayo yanafafanuliwa katika Ibara ya 51 hadi Ibara ya 55 ya Muswada. Ibara ya 52 inarekebisha kifungu cha 2 cha Sheria ili kuainisha sifa za watu wanaosimamiwa na Sheria hii. Ibara ya 53 inarekebisha kifungu cha 9 kwa kumuondoa Mkuu wa Shule ya Sheria katika Kamati ya Mitihani na badala yake kumuweka Naibu Mkuu wa Shule anayehusika na masuala ya mafunzo ya sheria kwa vitendo na kuweka bayana muda wa uhai wa Kamati kuwa ni miaka mitatu na inaweza kuongezewa kipindi kingine kimoja. Lengo la marekebisho haya ni kuongeza ufanisi na uwajibikaji wa Kamati hiyo katika kutekeleza majukumu yake. Aidha, Sheria inapendekeza kufanya mabadiliko ya Muundo wa Bodi ya Shule ya Sheria kwa Vitendo ili kuwajumuisha wajumbe ambao si Wanasheria. Madhumuni ya marekebisho hayo ni kuiwezesha Bodi kutekeleza majukumu yake kwa weledi na ufanisi.

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Kumi na Nne ya Muswada inapendekeza marekebisho ya **Sheria ya Utekelezaji wa Majukumu ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Sura 268 (*The Office of the Attorney General (Discharge of Duties) Act, Cap. 268*)** Marekebisho hayo yanafafanuliwa katika Ibara ya 63 hadi Ibara ya 75 ya Muswada, Ibara ya 64 inapendekeza kufanyiwa marekebisho kwa kuongeza tafsiri ya misamiati katika sheria hiyo. Hii inalenga kuweka wazi maana ya maneno yaliyotumika katika sheria ili kuondoa utata wa tafsiri mbalimbali ambazo hazikukusudiwa katika sheria hii

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 67 inapendekeza uanzishaji wa Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria katika muundo wa Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali. Aidha, Ibara ya 69 inaainisha majukumu ya Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria inayopendekezwa kuanzishwa. Hii inalenga kutoa mwongozo na utaratibu wa kazi kwa Ofisi hiyo ili kuleta uwiano na ushirikiano mzuri kati ya Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria na Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 72 inafafanua uhusiano kati ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali na Wakili Mkuu wa Serikali. Hii inalenga kuweka wazi majukumu na mamlaka ya kila ofisi na kuhakikisha ushirikiano mzuri na uratibu katika

masuala ya kisheria ndani ya Serikali.

Aidha, Marekebisho hayo pia yanaongeza sehemu mpya ambayo inaainisha vyanzo vya fedha vya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu. Hii inalenga kuweka mfumo wa kifedha thabiti na wenye uwazi kwa Ofisi hiyo ili iweze kutekeleza majukumu yake ipasavyo. Pia, masharti mengine kuhusu masuala ya fedha yanapendekezwa kuwekwa ili kusimamia matumizi sahihi ya rasilimali za Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

Mheshimiwa Spika marekebisho katika sheria hii pia yanapendekeza kuongeza kifungu kipyacha cha 12A, Kifungu hiki kinampa Mwanasheria Mkuu wa Serikali mamlaka ya kutoa maelekezo ya jumla au mahususi kwa Mwandishi Mkuu wa Sheria kuhusu masuala ya uandishi wa sheria. Hii inalenga kuhakikisha uratibu na ubora wa kisheria katika shughuli za Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria.

Mheshimiwa Spika Kwa ujumla, marekebisho ya sheria hii yanalenga kuongeza uwazi na uratibu wa majukumu ndani ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali na Kujenga ushirikiano na Taasisi zilizo chini ya au zinazofanya kazi na Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali

Mheshimiwa Spika, Sehemu ya Ishirini na mbili ya Muswada inapendekeza marekebisho ya **Sheria ya Chama cha**

Wanasheria Tanganyika, Sura 307 (The Tanganyika Law Society Act, Cap 307) Marekebisho hayo yanafafanuliwa katika Ibara ya 84 hadi Ibara ya 85 ya Muswada. Marekebisho katika sehemu hii yanalenga kuongeza sifa za wajumbe wa Baraza. Hii inamaanisha kwamba, ili mtu aweze kuwa mwanachama wa Baraza la Uongozi wa Chama, atahitajika kukidhi vigezo vilivyowekwa na marekebisho haya. Lengo la kuongeza sifa hizi ni kuimarisha uwezo na ujuzi wa wajumbe wa Baraza katika kutekeleza majukumu yao kwa ufanisi. Aidha, marekebisho haya yanapendekeza kuongeza muda wa kuwa madarakani kwa wajumbe wa Baraza la Uongozi la Chama cha Mawakili kutoka mwaka mmoja na kuwa miaka mitatu.

Mheshimiwa Spika, Kwa ujumla, marekebisho haya yanalenga kuimarisha uongozi wa Chama cha Wanasheria Tanganyika na kuweka mazingira bora na wezeshi zaidi kwa viongozi wa Baraza kutekeleza majukumu yao kwa weledi na ufanisi Zaidi.

3.0 MAONI NA USHAURI WA KAMATI

3.1 Maelezo ya Utangulizi

Mheshimiwa Spika, kwa sehemu kubwa Kamati imekubaliana na mapendekezo ya Muswada yaliyowasilishwa na Waziri wa Katiba na Sheria isipokuwa kwa baadhi ya maeneo ambayo Wajumbe wa Kamati

walitoa maoni, mapendekezo na kufanya marekebisho ya msingi ili kuuboresha Muswada huu kama inavyofafanuliwa katika aya zinazofuata.

3.2 Marekebisho ya Sheria ya Mawakili, Sura ya 341 (*The Advocates Act, Cap. 341*).

Mheshimiwa Spika, Katika Ibara ya 7 Kamati ilipendekeza kuongeza kiwango cha faini kwa kosa la watu wanaofanya kazi za uwakili pasina sifa au vigezo vya za kisheria vya kufanya kazi hizo, pendekezo hili la Kamati linalenga kuhakikisha wale wanaojihusisha na kazi za uwakili wanakua na sifa, vigezo na uwezo unaohitajika katika kada hiyo.

Mheshimiwa Spika, Serikali ilikubaliana na ushauri wa Kamati na wamefanya mabadiliko kwa kuweka faini kwenye kosa hilo la shilingi zisiozopungua milioni tano na isiyozidi milioni ishirini. Kamati inaipongeza Serikali kwa kufuata ushauri.

3.3 Marekebisho ya Sheria ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, Sura ya 391; (*The Commission for Human Rights and Good Governance Act, Cap. 391*).

Mheshimiwa Spika, Kwa kuwa Sheria hii inatumika Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar, Kamati ilishauri Ibara 15 iweke wazi kuwa Naibu Katibu Mkuu wa Tume mmoja ateuliwe kutoka Tanzania Bara na mwingine ateuliwe kutoka Tanzania Zanzibar. Aidha, Kamati ilishauri

majukumu ya Naibu Makatibu wa Tume yadainishwe kwenye Sheria. Tunaipongeza Serikali kwa kukubali ushauri na kuleta marekebisho kwa kuzingatia ushauri uliotolewa na Kamati.

3.4 Marekebisho ya Sheria ya Tume ya Kurekebisha Sheria Tanzania, Sura 171 (*The Law Reform Commission of Tanzania Act, Cap. 171*).

Mheshimiwa Spika, Katika Ibara ya 48 inayopendekeza kuweka sharti la Wizara, Idara za Serikali, Taasisi na Mawakala wa Serikali kushirikisha Tume ya Kurekebisha Sheria katika mchakato wa utungaji sheria Kamati ilibaini kuwa marekebisho hayo yanaweza kusababisha ucheleweshaji wa mchakato wa kutunga Sheria na migongano ya kazi kati ya tume na mamlaka nyingine za serikali zinazohusika na utungaji wa sheria.

3.5 Marekebisho ya Sheria ya Shule ya Sheria Tanzania, Sura ya 425 (*The Law School of Tanzania Act, Cap. 425*).

Mheshimiwa Spika, Wakati wa uwasilishaji wa maudhui ya marekebisho ya Sheria hii, Mtoa hoja alieleza kamati kuwa kuna mapendekezo mengine yaliotolewa na wadau mbalimbali wakiwemo Shule ya Sheria kwa Vitendo Tanzania kuhusu Sheria hii. Mapendekezo hayo yatahusisha kufanya marekebisho katika vifungu mbalimbali vya Muswada huo. Mtoa hoja aliomba Kamati kutojadili sehemu ya Kumi na Nne kwa muktadha

wa kuweka marekebisho yote kwenye Muswada mahususi ambao unatarajiwa kuwasilishwa kwa ajili ya kusomwa kwa mara ya kwanza katika Mkutano wa kumi na tatu.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilikubaliana na mapendekezo kama yalivyowasilishwa na mtoa hoja.

3.6 Marekebisho ya Sheria ya Chama cha Wanasheria Tanganyika, Sura 307 (*The Tanganyika Law Society Act, Cap 307*).

Mheshimiwa Spika, Marekebisho katika Sheria hii yameainisha sifa za mjumbe wa Baraza la uongozi wa Chama cha Wanasheria Tanganyika. Miongoni mwa sifa zilizoainishwa ni pamoja na Jaji aliyestaafu ambae ni mwanachama hai na Mtumishi wa umma aliyestaafu mwenye uzoefu wa miaka kumi au zaidi.

Mheshimiwa Spika, Kamati iliishauri Serikali kuwa sifa za mjumbe wa Baraza la Chama hicho ibaki kuwa mwanachama mwenye sifa ya Uwakili pamoja na vigezo vingine vilivyodainishwa kwenye Sheria. Jaji aliyestaafu ambae ni mwanachama hai au mtumishi wa umma aliyestaafu watambuliwe kwa uwakili wao na sio utumishi wao kwa umma kama sifa ya kuwepo katika Baraza la Chama hicho.

Mheshimiwa Spika, Tunaipongeza Serikali kwa kukubaliana na ushauri wa Kamati na wamefanya

mabadiliko Kwa kuzingatia ushauri wa Kamati. Aidha, Kamati ilishauri kuhusu marekebisho ya jumla ya kiuwandishi na maudhui katika Ibara ya 68, 69 na 73 ya Muswada kama inavyoonekana katika Jedwali la Marekebisho ya Serikali.

4.0 HITIMISHO

4.1 Shukrani

Mheshimiwa Spika, napenda kuchukua fursa hii kutoa shukrani zangu za dhati kwa Wajumbe wa Kamati kwa kuujadili na kuuchambua Muswada huu ili kuboresha maudhui yaliyomo katika marekebisho yanayopendekezwa. Kwa umuhimu wa mchango wao katika kushughulikia muswada huu, naomba niwatambue kama ifuatavyo: -

1. Mhe. Joseph Kizito Mhagama, Mb – **Mwenyekiti**
2. Mhe. Abdullah Ali Mwinyi, Mb - Mjumbe
3. Mhe. Rashid Abdallah Shangazi, Mb - Mjumbe
4. Mhe. Wanu Hafidh Ameir, Mb - Mjumbe
5. Mhe. Boniphace Nyangindu Butondo, Mb- Mjumbe
6. Mhe. Edward Olelekaita Kisau, Mb - Mjumbe
7. Mhe. Dkt. Alice Karungi Kaijage, Mb - Mjumbe
8. Mhe. Selemani Jumanne Zedi, Mb - Mjumbe
9. Mhe. Omar Issa Kombo, Mb - Mjumbe
10. Mhe. Salum Mohammed Shaafi, Mb - Mjumbe
11. Mhe. Ahmed Juma Ngwali, Mb - Mjumbe

12. Mhe. Agneta Lambert Kaiza, Mb	- Mjumbe
13. Mhe. Yahaya Omary Massare, Mb	- Mjumbe
14. Mhe. Hussein Nassor Amar, Mb	- Mjumbe
15. Mhe. Khadija Shaaban Taya, Mb	- Mjumbe
16. Mhe. Jonas Van Zeeland, Mb	- Mjumbe
17. Mhe. Abeid Ighondo Ramadhani, Mb	- Mjumbe
18. Mhe. Mashimba Mashauri Ndaki, Mb	- Mjumbe
19. Mhe. Seif Khamis Said Gulamali, Mb	- Mjumbe

Mheshimiwa Spika, Napenda kuchukua nafasi hii kumshukuru Mhe. Balozi Dkt. Pindi Chana, (Mb) Waziri wa Katiba na Sheria, Mhe. Pauline Philipo Gekul (Mb) Naibu Waziri wa Wizara ya Katiba na Sheria, Mhe. Eliezer Mbuki Feleshi Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Mwandishi Mkuu wa Sheria wa Serikali Ndg. Onorius Njole, pamoja na watendaji wote wa Serikali kwa ushirikiano wao wa dhati katika kuyafanyia kazi maoni na mapendekezo ya Kamati.

Mheshimiwa Spika, nawashukuru Watumishi wote wa Ofisi ya Bunge chini ya uongozi thabiti wa Katibu wa Bunge Ndg. Nenelewa J. Mwihambi, *ndc* na kwa upekee Sekretarieti ya Kamati kwa uratibu wa shughuli za Kamati hadi kukamilika kwa taarifa hii.

4.2 Msimamo wa Kamati Kuhusu Hoja

Mheshimiwa Spika, baada ya kusema hayo, Kamati inalishauri Bunge lako tukufu kuujadili, kuukubali na

kuupitisha Muswada huu pamoja na Jedwali la Marekebisho kama lilivyowasilishwa na mtoa hoja.

Mheshimiwa Spika, naomba kuwasilisha na naunga mkono hoja.

Mhe. Florent Laurent Kyombo (Mb)
**M/MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA
BUNGE YA UTAWALA, KATIBA NA SHERIA**

31 Oktoba, 2023